

Tal vid kyrkomötets öppnande, Uppsala domkyrka den 5 oktober 2021

Det talade ordet gäller

Kyrkomötets ordförande:

Ledamöter
Biskopar
Medarbetare
Övriga intresserade

Kära vänner,

Så samlas kyrkomötet till mandatperiodens sista sessioner. Stor är glädjen att vi alla ånyo kan mötas – alla ledamöter, alla biskopar, alla som hör kyrkomötet till. Pandemin, som skarpt tydliggjorde att mänskligheten är en och lever under samma himmelkupa, klingar av. Med ansvar för varandra och för folkhälsan, får och ska vi mötas. Den första sessionen, med betoning på utskottens överläggningar, sker arbetet digitalt, i dialog vid cyberrymden. Den andra sessionen möts vi alla i Uppsala, i välkända Uppsala Konsert och Kongress, och förstås i Uppsala domkyrka.

I Uppsala står kyrkorna runt om i staden. På landsbygden finns kyrkan ofta mitt i byn.

Kyrkan är så mycket mer än kyrkorum och församlingsgårdar. Kyrkan inbjuder alla till en kristen gemenskap – att vara kyrka. Varhelst en kyrkotillhörig är på plats är kyrkan också närvarande. På så sätt kan och vill kyrkan finnas för alla.

När Svenska kyrkan i stor Sifo-undersökning frågar allmänheten – det vill säga ett representativt urval av oss som bor i Sverige – vad den önskar av vår kyrka, råder ingen tvekan: Det är den öppna, i vardagen förankrade, folkkyrkan som människor frågar efter:

Svenska kyrkan som

- Ger stöd vid sorg
- Besöker gamla och ensamma
- Ger krisstöd vid lokala och nationella katastrofer
- Arbetar bland socialt utsatta

De fyra staplarna sticker tydligt ut.

Det förhållandevis höga deltagandet i kyrkovalet, nära 900 000 röstande, bekräftar, på sitt sätt, samma anda.

Svenska kyrkan har högt förtroende – och höga förväntningar riktade till sig. Ärkebiskopens starka formulering, ”vi hjälper inte människor för att de är kristna, vi hjälper människor för att vi är kristna”, har bärighet hos de många.

Nu är kyrkovalet genomfört och finräkning av mandat och kandidatkruss pågår som bäst. Vårt

kyrkomöteslag är inne på upploppet för mandatperioden. Med självklar förankring i olika grupper, har vi debatterat i sak och samtidigt, nästan alltid, vårdat den goda, positiva tonen i utskottsrum och plenisal. Det är en stafettpinne som heter duga. Låt oss hjälpas åt att lämna den vidare till dem som bildar det nya kyrkomöteslaget.

- - -

*Nu är den stolta vår utsprungnen,
den vår de svaga kalla höst.
Nu blommar heden röd av ljungen
och vitt av liljor älvens bröst.*

Ja, det är Karlfeldt. Författaren som målade med ord, vände på perspektiv och lät trygg erfarenhet leda till öppenhet inför det nya, okända:

”Jag målar en vår, med nypon i snår, jag målar en höst, med sippor på bröst...”. En vår, med nypon i snår, en höst, med sippor på bröst!

Konstnärens frihet och förmåga att förnya blicken, att inte vara förutsägbar, är inspirerande för oss som kyrka.

Min finaste sommarklänning är sydd av en muslimsk kvinna hos Svenska kyrkan i Krylbo. Ja, det är sant. När tillvaron i Syrien hade slagits i spillror och flytten till ett annat land var enda utväg, kom hon till Sverige och södra Dalarna.

Den kända svenska järnvägsknuten är idag ett mångkulturellt och mångreligiöst samhälle, där Svenska kyrkan står i mitten, bokstavligt och bildligt. För kyrkan är det alldeles naturligt att försöka fortsätta att vara en vital mötesplats i lokalsamhället. Begreppen meningsfullhet, arbetsgemenskap, rehabilitering och yrkes stolthet är vägvisare, och i det till synes lilla sker något stort. Människor möts, delar inte alltid tro, men bygger tillit, förankring och medmänsklighet. För nyanlända blir det en väg in i det svenska samhället. Det kan kallas Sankt Mary. Det kan kallas Aktör för välfärd. Det är ett sätt att vara folkkyrka i samtidens Sverige.

Svenska kyrkans liv och lust under pandemin ger andra talande exempel på kyrkans förmåga att tänka nytt, både i verksamhetens olika uttryck och i val av platser. Sammantaget har församlingar, pastorat, stift och kyrkan på nationell nivå drivit fram en enorm förnyelse – förändring som betyder utveckling. ”Halvt nödd, halvt villig” skrev Karlfeldt i en strof. Så var det för oss i kyrkan: Pandemin nödgade oss att förnya, samtidigt fanns motivationen och behovet redan hos oss.

Pandemin samlade oss – till kreativitet och effektivitet. När provningar möter, då är kyrkan som starkast. Lärdomarna är många och goda. Hur omskakande det än låter – nu är Svenska kyrkan beredd att ta nya steg. Med stor säkerhet kommer kyrkan att finnas kvar i digitala flöden, kvar på stigarna i skogen, kvar i överraskande upptåg med musikanter under balkonger – och förstås åter i kyrkorum och församlingssalar.

Kyrkomötet är Svenska kyrkans högsta beslutande organ. Vi som delar den här mandatperioden har tillsammans tagit imponerande språng. Vi har genomfört det första tematiska kyrkomötet och sänt en budkavle om lärande och undervisning ut i hela kyrkan. I

det demokratiska hantverket har vi flyttat tidsödande upprop och parallella tekniska lösningar till ett samlat, smidigt mötesverktyg. När pandemin tog sitt grepp, var alla grupper ansvarstagande och samverkansvilliga och vi kunde genomföra det första digitala kyrkomötet. Det är lätt att bli hemmablind. Vi i presidiet menar att kyrkomötet har anledning att vara stolt över förnyelsen som pågår.

Pandemin berör hela världen, hela folket. Låt oss värna just den erfarenheten: Hela mänskligheten hör ihop. Vi delar ansvaret även för ödesfrågan om klimatet. Först när vi hejdar uppvärmningen av atmosfären, kan vi rädda livsbetingelserna för allt levande på vår planet. Här spelar skogarna en nyckelroll.

Under samma himmelskupa prövas också frågorna om människovärdet – värdet av alla människors lika värde och rätt.

Fler än hundra motioner ska behandlas vid årets kyrkomöte. Skrivelser glimmar som pärlor på rad. Utskott kan vara på hugget och ta nya initiativ. Vi har intressanta och intensiva dagar att se fram emot.

2021 års kyrkomöte är öppnat.

Karin Perers, kyrkomötets ordförande